

Fracassat i ensorrat?

Si no fos perquè estem convençuts que tot va ser casualitat, dijous de la setmana passada hauríem pogut veure fantasmes. Aquell dia, de bon matí, vam assabentar-nos de la defunció dels "Països Catalans" com a projecte polític, tot llegint el "Quadern de cultura" d'*El País* de Barcelona. Quasi al mateix temps, els tertulians d'*El primer café* d'Antena 3 crucificaven en bloc un diputat canari que el dia abans havia utilitzat el terme "Espanya" per definir només l'Espanya peninsular, excloent-ne les illes. I a Girona, advocats valencians es portaven els traductors a un congrés professional perquè no volien sentir-se marginats per la traducció simultània castellà-català (l'endemà hi va haver la mani de València).

La conclusió de tot això pot ser doble. D'una banda, que hi ha unes realitats que sempre han ensopegat amb molts entrecanals i que això continua igual. I que, evidentment, els sectors més reaccionaris de la societat espanyola no tiren la tovallola, i menys ara que governen els hereus d'Alianza Popular. Però para de comptar. Res de nou. Tret del tema d'*El País*, que seria injust posar dins del mateix sac que les altres anècdotes.

L'aportació del "Quadern" d'aquest diari era francament interessant i honesta, però al nostre parer queia en un error de concepte. El concepte que els "Països Catalans" puguin esgotar-se, fracassar, desmuntar-se o ensorrar-se "com un castell de cartes". Com si només fossin possibles políticament. És absolutament cert que ara els Països Catalans no són un objectiu polític important per gairebé cap dels partits parlamentaris, però això no és cap novetat.

Hi ha una realitat que no es pot modificar tan fàcilment des de posicions polítiques o intel·lectuals, tingui o no tingui un projecte polític que l'avalí. Per exemple, la política espanyola no ha tingut gens clar en els últims anys què s'ha de fer amb Llatinoamèrica. Ara comença a tenir-ho més clar, gràcies als progressos democràtics i a la globalització de l'economia i dels mitjans de comunicació. I, no perquè durant molt de temps no hi ha-

gi hagut cap projecte polític seriós en aquest àmbit, hem donat per difunta, desmuntada, fracassada o ensorrada la realitat hispanoamericana.

Qualsevol projecte polític i econòmic que vinculi l'estat espanyol i Llatinoamèrica es basa en uns fets culturals i històrics que no qüestionen ningú, i tindrà més o menys èxit segons les circumstàncies polítiques, socials, internacionals i tot de factors que ara no ens vénen al cap i que de segur que tenen importància. Els països de parla portuguesa són un altre exemple. I no

cal dir els anglòfons (no estan tan lluny els temps de la Commonwealth) o els francòfons. Amb una detall important: en tot l'àmbit territorial d'aquests antics imperis, a part de l'idioma dominant, n'hi ha d'altres.

No volem comparar els Països Catalans amb aquestes altres realitats, projectes o com es vulgui dir. Però les terres de parla catalana tenen molt més en comú que altres i són una realitat molt més forta i tangible. El mateix idioma, les mateixes arrels culturals i històriques, però també una economia cada vegada més semblant i, per descomptat, la continuïtat geogràfica. Ni les mateixes institucions polítiques, ni els mateixos partits, però una realitat evident, que no vol dir que sigui homogènia i uniforme.

Hi ha gent que ho té molt clar. El National Trade Data Bank (banc de dades comercials) dels Estats Units ha publicat dos informes econòmics sobre Andorra i sobre les Illes Balears elaborats per funcionaris catalans del consolat nord-americà a Barcelona. Moltes empreses catalanes s'expansionen cap al sud i cap a l'est. La Caixa és molt forta a les Illes, i la Caixa de Catalunya i el Banc Sabadell prenen posicions al País Valencià. Els Serratos han tingut molt clar els vols d'Air Nostrum entre aeroports valencians i catalans. Renfe, amb seu a Madrid, no ha dubtat a posar molts milions de pessetes en material ferroviari per fer possible l'Euromed en el trajecte Barcelona-Tarragona-Castelló-València-Alacant. Les universitats dels Països Catalans mantenen fortes relacions. Tot això, i més, amb un projecte polític ensorrat. ■

JORDI FORTUNY



"Hi ha una realitat cultural i econòmica que no es pot modificar tan fàcilment des de posicions intel·lectuals, tingui o no tingui un projecte polític que l'avalí."